

אלא הכא¹ בגידולין הבאין לאחר מכאן -

Rather here it is by growths that came afterwards

Overview

The גמרא cited a query from ר' יעקב regarding the roots that may be cut down; do they belong to the tree owner or to the land owner. The גמרא cites a משנה which ruled regarding roots that came from a commoner's field into a הקדש field or roots from a הקדש field to a הדיוט field that in both cases the rule is לא מועלין (מדרבנן) ולא מועלין. The גמרא stated that we cannot resolve our query from this משנה, since the משנה is discussing growth which the tree grew after it became הקדש and this תנא maintains that there is no מעילה by גידולין.

ויש ספרים דגרסי³ מידי איריא הא בגידולין וכל זה מדברי המקשה -

And there are texts which read, 'מידי איריא (can anything be derived), here we are discussing growths', and this is all from the words of the מקשה [the one who refuted] the proof of רב חסדא (by citing the סיפא) -

כלומר על כרחך לא תוכל לפשוט מכאן דבגידולין הבאין לאחר מכאן איירי -

Meaning to say, perforce you cannot resolve the query of ר' יעקב from here, since the משנה is discussing growths that came afterwards.

now explains the reconciliation of the רישא with the סיפא:

ואי בתר אילן אזלינן רישא אשמועינן דאין נהנין⁴ וסיפא אשמועינן דאין מועלין⁵ -

For if we assume that we follow the tree (meaning that the roots belong to the בעל בעל האילן); the רישא (where it was an הקדש לשל הדיוט) informs us that even though the שרשים are חולין (for בתר אילן אזלינן), nevertheless we are not permitted to derive

¹ In our גמרות (and רש"י) the גירסא is בגידולין מידי אריא (instead of בגידולין אלא הכא). See in this תוספות.

² From the first case (הדיוט לשל הקדש) we can (seemingly) infer that the שרשים belong to the בעל האילן (therefore לא מועלין), and from the second case (הקדש לשל הדיוט) we can infer that it belongs to the בעל הקרקע. There is a difficulty in resolving the conflicting inferences. The גמרא resolves this conflict by stating אלא הכא וכו' that since it is בגידולין there can never be מעילה (but we cannot resolve whether it belongs to the בעל האילן or the בעל הקרקע).

³ This is the גירסא in our גמרא and in פרש"י. According to this גירסא after the גמרא refuted the proof of רב חסדא (from the רישא that it belongs to the בעל האילן), by citing the סיפא (which indicates that it belongs to the בעל הקרקע), the same refuter continues to reconcile the רישא and the סיפא of the משנה by stating that we are discussing גידולים. According to both גירסאות there is no proof from the משנה; the difference is only whether there are three statements (רב חסדא, the refuter, and the reconciler), if we אלא גורס, or there are two statements (רב חסדא and the refuter who is also the reconciler), if we אריא גורס.

⁴ There is no חידוש in the רישא that אין מועלין, since we now assume בתר אילן אזלינן and the אילן was הדיוט.

⁵ There is not such a חידוש in the סיפא that אין נהנין, since we now assume בתר אילן and the אילן is הקדש.

benefit (מדרבנן), **and the סיפא** (where it was לשל הדיוט) **informs us** that even though **מעילה** (מה"ת) **there is no** (הקדש), nevertheless **there is no** (מה"ת) **מעילה**, since - אין מעילה בגידולין

ואי בתר קרקע אזלינן רישא אשמעינן דאין מועלין⁶ וסיפא דאין נהנין בגידולין⁷ -

And if we follow the ground, the רישא (של הדיוט) **informs us** that even though it is in a **הקדש** field, nevertheless **אין מועלין**, since **אין מעילה** בגידולין **and the סיפא** (של) **teaches us** that even though it is **בשל הדיוט**, nevertheless **אין נהנין בגידולין** (מדרבנן).

asks: תוספות

ואם תאמר ההיא בבא דאשמעינן דאין מעילה בגידולין⁸ -

And if you will say; that clause which informs us that אין מעילה בגידולין; why does the **משנה** teach it to us in a case of **הקדש לתוך הדיוט** or **הדיוט לתוך הקדש** -

לשמעינן של הקדש הבאין בשל הקדש דהוי רבותא טפי⁹ -

The **משנה** **should teach it to us** in a case of **הקדש בשל הקדש**, **which will be a greater novelty**, that even in this case, there is no **מעילה** -

answers: תוספות

ויש לומר דנקט הכי משום אידך בבא דאשמעינן דאין נהנין -

And one can say that he presents it in this manner (הקדש לתוך or הדיוט לתוך הקדש) **הקדש לתוך** - **אין נהנין** (הדיוט) **for the other clause which teaches us that**

דהוי רבותא טפי שאין הכל של הקדש¹⁰ -

Which is a greater novelty when not everything is הקדש, but rather one is **הקדש** and the other is **הדיוט**.

⁶ There is no **חידוש** in the **רישא** that **אין נהנין** since **בתר קרקע אזלינן** and the **קרקע** is **הקדש**.

⁷ There is no **חידוש** in the **סיפא** that **אין מועלין**, since **בתר קרקע אזלינן** and the **קרקע** is **הדיוט**.

⁸ This can be either the **סיפא** (of **הקדש לתוך של הדיוט**) if we assume **בתר אילן אזלינן** (של **הקדש לתוך של הדיוט**) if we assume **בתר קרקע אזלינן**. Either of these two clauses teach us respectively that **אין מעילה בגידולין**.

⁹ Either in the **רישא** or the **סיפא** (depending on whether we maintain **בתר אילן** or **בתר קרקע**) where the **חידוש** was **מועלין**, the **משנה** should have substituted that clause (של **הקדש לתוך הדיוט** or **הקדש לתוך הקדש**) with the clause of **לא** (של **הקדש לתוך הקדש**). It is obviously a greater **חידוש** that even **הקדש לתוך הקדש** (where there is no **הדיוט** at all, and nevertheless) the rule is **מועלין**.

¹⁰ To clarify; let us assume that **בתר אילן אזלינן**, therefore the **חידוש** of **אין מועלין** is in the **סיפא** (where it is **הקדש לתוך**). The question was that instead of saying **הקדש לתוך הדיוט** there is no **מעילה**, say rather that even **הקדש לתוך הקדש** there is no **מעילה**. The answer is that even though it would be a greater **חידוש** regarding **אין מועלין**, however it would be a lesser **חידוש** regarding **אין נהנין** as opposed to **הקדש לתוך הדיוט**. Therefore, the **משנה** chose the case of **הקדש לתוך הדיוט** to emphasize the **חידוש** of **אין נהנין** (even though it minimizes the **חידוש** of **אין מועלין**). Alternately, since in the **רישא** it needed to state **הקדש לתוך הקדש** to teach the **חידוש** of **אין נהנין**, therefore in the **סיפא** he also teaches **הקדש** and **הדיוט**. [However, this same answer is given later by the **ה"ה** and there (see footnote # 15) expresses it clearly that he wants to write the **רישא**; וצ"ע; סיפא דומיא דרישא.]

גמרא offers an alternate explanation of the תוספות

ורבינו חננאל לא גריס אלא¹¹ והמתרץ¹² הוא דקאמר הכי דמוקי סיפא דאין מעילה בגידולין -
And the ר"ה is not גורס the word 'אלא', rather it is the מתרץ who is saying this, for he is establishing the סיפא which states that there is no מעילה, so the תרצן explains that the סיפא (only¹³) is in a case of גידולין, which grew after he was מקדיש the tree –

anticipates a difficulty according to the פ"ה:

והא דלא נקט דשל הקדש בשל הקדש¹⁴ -

And the reason the משנה did not present the סיפא in a case of הקדש בשל הקדש, instead of הקדש לתוך הדיוט –

replies that the משנה would rather teach הדיוט לתוך הקדש:

משום דבעי למינקט דומיא דרישא¹⁵ דאין הכל דהקדש אלא חד דהקדש וחד דהדיוט -
Since the משנה wishes to present the סיפא in a case which is similar to the רישא, where not everything is הקדש, but rather one is הקדש and one is הדיוט –

responds to an anticipated difficulty:¹⁶

אבל אי בתר קרקע אזלינן ורישא אשמועינן דאין מעילה בגידולין¹⁷ -
However, if we would derive from the סיפא that בתר קרקע אזלינן and the רישא teaches us that אין מעילה בגידולין, in that case the difficulty will be -
ליתני רישא של הקדש בשל הקדש -

¹¹ The word 'אלא' indicates that we are completely rejecting the initial proof of רב חסדא that בתר אילן אזלינן.

¹² The מתרץ is the one who is reinstating the resolution of רב חסדא from the רישא that בתר אילן אזלינן, and the מתרץ is answering the question posed by the מקשן who asked from the סיפא where it appears that בתר קרקע אזלינן.

¹³ In the רישא where it was של הדיוט the concept of גידולין הבאין לאחר מכאן doesn't apply that easily (except perhaps by the שרשים [see later footnote # 16]) since it is an של הדיוט; אילן של הדיוט; however, in the סיפא where it is של הקדש, it is fitting to establish it by גידולין הבאין לאחר מכאן (after the tree was הקדש, the שרשים extended to the הדיוט field) and therefore אין מועלין. See 'Thinking it over'

¹⁴ cannot offer the same answer which he said previously (see footnote # 10), since according to the ר"ה we maintain that בתר אילן אזלינן, so therefore the חידוש of אין נהנין is practically the same whether לתוך הדיוט or הקדש. ועצ"ע. הקדש לתוך הקדש, the real חידוש of the סיפא is that אין מועלין and that would seemingly be greater by הקדש לתוך הקדש.

¹⁵ In the רישא it was necessary to teach הדיוט לתוך הקדש, since the משנה intends to teach us that בתר אילן אזלינן, and we would not know that if it would have stated לתוך הקדש. Once the רישא was 'split' to הקדש והדיוט, the משנה decided for the sake of symmetry that in the סיפא it should also be one of הקדש and one of הדיוט, even though the חידוש is less.

¹⁶ The ר"ה assumes that the רישא is teaching us that בתר אילן אזלינן and the סיפא (only) is in a case of גידולין (this means that he was first מקדיש the tree and later the שרשים entered a הדיוט). Perhaps we should learn the משנה in the opposite manner. The סיפא is teaching us that בתר קרקע אזלינן (which means that when he was מקדיש the tree the roots were already in the הדיוט) and nevertheless אין מועלין, since בתר קרקע אזלינן (and it is של הדיוט), and the רישא is discussing a case of גידולין הבאין לאחר מכאן (it is a case where the roots entered the הקדש after the field was הקדש), so even though בתר קרקע אזלינן (and the roots are now in הקדש, nevertheless אין מועלין since אין מעילה בגידולין). Our תוספות explains why we cannot learn this way.

¹⁷ See footnote # 16.

Let the רישא state בשל הקדש, for this is the greater חידוש, for even though בתר מעילה and the initial tree as well as the roots are all בשל הקדש, nevertheless there is no מעילה since אין מעילה בגידולין, why does the משנה give a case of לשל הקדש, where the חידוש is minimal?

explains that on this question we cannot give the same answer as previously:¹⁸

דאין מיושב כל כך לומר תנא רישא אגב סיפא כמו¹⁹ תנא סיפא אגב רישא:

For it is not that satisfactory to say that the משנה taught in the רישא (הדיוט לתוך) **on account of the סיפא** (where it states לתוך הדיוט), **as it** (more proper to say) **that he taught in the סיפא** (הקדש לתוך הדיוט) **on account of the רישא** (הקדש לתוך).

Summary

We do not resolve the query; however, we do resolve the apparent contradiction between the רישא and the סיפא according to both sides of the query; if בתר אילן אזלינן the רישא teaches אין נהנין and the סיפא teaches אין מעילה בגידולין and the opposite applies if we maintain בתר קרקע אזלינן. The ר"ח maintains that the query is resolved and the סיפא only, is discussing מכאן לאחר הבאין לאחר מכאן.

Thinking it over

How can we explain according to the ר"ח that only the סיפא is in a case of גידולין in a case of גידולין;²⁰ how is it that the cases in the משנה are not addressing the same situation?!

¹⁸ See footnote # 15.

¹⁹ It is more reasonable to say that we adjust the סיפא to fit with the רישא, than it is to say that we adjust the רישא to fit with the סיפא. Therefore, the ר"ח is correct in saying that the רישא teaches us בתר אילן אזלינן and the סיפא teaches us that אין מעילה בגידולין, and the reason the סיפא does not state לתוך הקדש (which is a greater חידוש) is because תנא סיפא אגב רישא.

²⁰ See footnote # 13.